

w przedszkolu to nie tylko język obcy”, przygotowany przez Pawła Niemca, studenta pedagogiki KUL, zostały przełożone na kolejne spotkanie, które odbyło się 6 maja.

Wysoki poziom merytoryczny, bogactwo tematyczne oraz mnogość ujęć prezentowanych zagadnień dały szansę wszystkim uczestnikom seminarium na wzbogacenie własnej wiedzy i umiejętności, a ożywiona dyskusja i wielość podjętych problemów wskazywały na wagę tematu stanowiącego przedmiot spotkania, dlatego problematyka nie została do końca wyczerpana, co dało nadzieję na kontynuację spotkań.

Zamknięcia dyskusji i podsumowania seminarium dokonała dr Marta Buk-Cegiełka, adiunkt Katedry Dydaktyki i Edukacji Szkolnej, która podziękowała prelegentowi i słuchaczom za uczestnictwo w spotkaniu oraz podkreśliła znaczenie wymiany doświadczeń, przyczyniającej się do podejmowania skutecznych oddziaływań w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci. Jednocześnie zapewniła uczestników o kontynuacji tego typu spotkań seminaryjnych.

MAGDALENA PARZYSZEK

Katedra Pedagogiki Rodziny KUL

DOI: [http://dx.doi.org/10.18290/rped.2016.8\(44\).4-13](http://dx.doi.org/10.18290/rped.2016.8(44).4-13)

XXIV INTERDYSCYPLINARNA KONFERENCJA NAUKOWA „WIĘŹ I POKÓJ W RODZINIE I SPOŁECZEŃSTWIE”

Kielce, 12 maja 2016 r.

W dniu 12 maja 2016 r. w ramach XIV Świętokrzyskich Dni Profilaktyki odbyła się XXIV Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa z okazji Międzynarodowego Dnia Rodziny pt. „Więź i pokój w rodzinie i społeczeństwie”.

Patronat honorowy nad konferencją objęli: Wojewoda Świętokrzyski, Marszałek Województwa Świętokrzyskiego, Biskup Ordynariusz Diecezji Kieleckiej, Prezydent Miasta Kielc, Rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Kurator Oświaty w Kielcach i Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach.

Patronat naukowy objęli: Zespół Pedagogiki Chrześcijańskiej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Dziekan Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego, Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Komitet Naukowy Konferencji tworzyli: ks. prof. dr hab. Jan Śledzianowski (WSBiP); dr hab. Anna Kieszkowska, prof. UJK; ks. prof. dr hab. Marian Nowak (KUL); prof. dr hab. Wanda Dróżka (UJK); prof. dr hab. Bożena Matyjas (UJK);

dr hab. Sławomir Koziej, prof. UJK; prof. dr hab. Marta Wiszniowska-Majchrzyk (UKSW); dr hab. Zdzisław Majchrzyk, prof. UKSW; dr hab. Tadeusz Sakowicz, prof. UJK; ks. prof. dr hab. Stefan Radziszewski (WSH, Radom); dr hab. Bożena Zawadzka, prof. UJK; dr hab. Danuta Opozda (KUL); dr hab. Alina Rynio, prof. KUL; dr hab. Dorota Kornas-Biela, prof. KUL; dr hab. Marian Światała, prof. UP (Kraków).

Konferencja rozpoczęła się Mszą św. sprawowaną pod przewodnictwem biskupa diecezji kieleckiej Jana Piotrowskiego w kościele pw. św. Franciszka z Asyżu.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał dr hab. Tadeusz Sakowicz, prof. UJK, witając przybyłych gości. Następnie głos zabrała Wojewoda Świętokrzyski – Agata Wojtyszek, ukazując rodzinę jako miejsce nauczania i troski o miłość, której należy się pomoc organizacji rządowych, samorządowych i pozarządowych.

Konferencja została podzielona na dwie części. W pierwszej części wystąpiło czterech prelegentów.

Ks. prof. dr hab. Jan Śledzianowski z Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim w referacie zatytułowanym „Więź małżeńska podstawą pokoju w rodzinie i społeczeństwie” odniósł się do wydarzenia szczególnego dla Polski, mianowicie 1050 rocznicy chrztu. Zaczynając od Dobrawy i Mieszka, poprzez teksty Pisma Świętego ukazał małżeństwo jako fundament rodziny i społeczeństwa. To w małżeństwie tworzy się szczególna więź między mężem i żoną, między mężczyzną i kobietą, owocując pokojem w rodzinie. Ich komunia jest nierozzerwalna, a każdy mężczyzna i każda kobieta urzeczywistnia się przez bezinteresowny dar.

Prof. dr hab. Bożena Matyjas z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, dzieląc się doświadczeniem własnej pracy jako pedagoga społecznego, wygłosiła referat „Ojciec i jego rola w procesie opieki i wychowania dziecka. Refleksje pedagoga”. Swoje rozważania rozpoczęła od stwierdzenia, że rodzic jest pierwszym świadkiem wychowania, a miłość ojca do dziecka różni się od miłości matki. Rola ojca w procesie wychowania dziecka jest uzupełniająca w stosunku do roli matki. Prelegentka zadała dwa pytania: Kim jest ojciec? I czym jest ojcostwo? Ojciec to mężczyzna mający własne dzieci, ale też dawca życia i troskliwy opiekun, który ma przygotować dziecko „na podbój” świata, ktoś obecny na co dzień, wreszcie ten, kto kształtuje samodzielność. Ojcostwo natomiast zawiera czynności wykonywane przez mężczyzn. W związku z tym ojciec ma zadania konieczne do zrealizowania własnego ojcostwa. Należą do nich m.in. zapewnienie potrzeb materialnych, psychicznych i intelektualnych dziecka, przekazywanie dziedzictwa kulturowego, wartości, norm i zasad, a także wartości społecznych i patriotycznych oraz zasad wiary.

W imieniu prof. KUL, dr hab. Doroty Kornas-Bieli wystąpiła mgr Karolina Wilkołaska. Prelegentka wygłosiła referat „Kształtowanie więzi rodziców z dzieckiem w perinatalnym okresie życia”. Rozpoczęła od wyjaśnienia słuchaczom, czym jest perinatalny okres życia. Następnie odniosła się do trzech teorii wyjaśniających więzi między matką a dzieckiem w tym okresie: teorii o podłożu neurohormonalnym, na gruncie psychoanalizy i teorii kulturowo-społecznego uczenia się.

Kolejny prelegent, dr hab. Dariusz Adamczyk, prof. z Wyższej Szkoły Handlowej w Radomiu, w referacie „Społeczeństwo wobec rodziny w świetle «Karty Praw Rodziny»” zanalizował dokument Stolicy Apostolskiej z 1983 r., w którym wyrażono troskę o zapewnienie ochrony prawnej rodzinie i o umocnienie jej jako instytucji.

Bazując na Karcie Praw Rodziny ukazał małżeństwo i rodzinę jako instytucje naturalne i pierwotne w stosunku do jakiegokolwiek wspólnoty. Jako takim należy się ochrona i poparcie dobra osób w aspekcie indywidualnym i społecznym. Państwo wspierając rodzinę przyczynia się do osiągnięcia własnych celów. Przywołał także prawa małżonków do decydowania o czasie narodzin i liczbie dzieci, prawie do życia i wychowywania potomstwa.

Po przerwie kawowej rozpoczęła się druga część spotkania, w której wzięło udział trzech prelegentów.

Pierwsza wystąpiła dr hab. Danuta Opozda (KUL) z referatem: „Poczucie więzi i odrębności w relacji matki z dzieckiem w opinii badanych kobiet”, wskazując, że poczucie więzi emocjonalnej jest przedmiotem zainteresowania badań społecznych z racji tego, że więź emocjonalna jest podstawą oddziaływań wszelkich relacji wychowawczych. Podstawą rozwoju człowieka jest jakość bliskich więzi z drugim człowiekiem. Wywołuje ona skojarzenia związane z bliskością, życzliwością czy otwartością. Jeśli zostanie osadzona w strukturze rodziny, oczekiwanym faktem będzie więź między jej członkami.

Kolejna prelegentka, dr hab. Bożena Zawadzka, prof. z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, w referacie „Edukacja zdrowotna w służbie życiu” omówiła edukację zdrowotną jako proces całościowy związany z szacunkiem i pielęgnowaniem własnego życia i zdrowia, ale także zdrowia i życia innych ludzi. Tezy wystąpienia były wręcz apelem o to, aby okazywać bezwzględny szacunek dla życia człowieka w każdej jego fazie, odrzucając aborcję, aborcję selektywną, eutanazję, *in vitro*.

W referacie „Wychowanie do mądrości w «Uniwersalnych prawach życia» Johna Templetona” prof. dr hab. Stefan Radziszewski z Wyższej Szkoły Handlowej w Radomiu ukazał jednego z najbogatszych ludzi świata, jako wielkiego myśliciela, który mądrość upatrywał w schodzeniu do pokory. Stawanie się człowiekiem pokornym uczynił sensem wszelkiej pracy.

Po siedmiu wystąpieniach organizatorzy zaprosili zebranych gości na przerwę połączoną z obiadem, a później na kolejne obrady. W części poobiedniej wystąpiło dziesięciu prelegentów, reprezentujących różne ośrodki i różne dyscypliny naukowe.

Dr Lidia Salata-Zasacka z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach w referacie „Bycie razem – kulturowe aspekty życia indywidualnego i rodzinnego” zwróciła uwagę na wiele niepokojących faktów dotyczących całej rodziny, np. przedkładanie „mieć” nad „być”, co może wpływać na osłabienie, a nawet utratę więzi rodzinnych czy życie w poczuciu samowystarczalności, konkubinaty.

Następnie mgr Alicja Libura-Gil z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II omówiła „Znaczenie więzi dziecka z matką i ojcem w budowaniu jego tożsamości płciowej”. Powołując się na program „Strumienie życia” wskazała, że tożsamość płciowa wyraża się w przeżywaniu kobiecości i męskości. Mówiąc o więziach zwróciła uwagę na znaczenie rodzica tej samej płci oraz znaczenie rodzica innej płci w procesie wychowania. Rolą matki jest rozbudowywać świat uczuć własnego dziecka, umiejętnie być z dzieckiem. Natomiast rolą ojca jest okazywać szacunek kobiecie. Niestety, wielu ojców skarży się na szerególną dominację matki w procesie wychowania oraz manipulację emocjonalną.

Mgr Karolina Wilkońska z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II swój referat pt. „Więź między kolejnymi pokoleniami kobiet w rodzinie” oparła na nauczaniu prof. Leona Dyczewskiego, który więź określa mianem sił przyciągających członków rodziny i jednoczących ich ze sobą. Przedstawiła kobiety jako te, które przekazują wartości. Wspomniała także o badaniach własnych na trzech pokoleniach kobiet w rodzinie, między którymi można wyodrębnić trzy rodzaje więzi: strukturalno-przedmiotową, kulturową i osobową.

Przedstawicielką Okręgowej Izby Radców Prawnych w Kielcach była mgr Agnieszka Zwierzchowska. W swoim wystąpieniu, zatytułowanym „Wzajemne obowiązki małżonków o charakterze niemajątkowym na gruncie przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego”, odniosła się do znaczenia wspólnego pożycia o charakterze fizycznym, czyli współżycia seksualnego, psychicznym – wartości duchowych, czy gospodarczym – wspólne gospodarstwa i wierności.

Kolejną prelegentką była dr Magdalena Parzyszek z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. W referacie „Rodzina miejscem doświadczenia, budowania i wychowania do pokoju” ukazała rodzinę jako miejsce najpierw doświadczenia pokoju poprzez otwartość na życie, okazywaną miłość, przebaczenie i jedność; następnie jako miejsce budowania pokoju i wychowywania do pokoju. Tylko ona daje gwarancję ciągłości i przyszłości społeczeństwa. Rodzina jest zatem powołana do tego, by czynnie uczestniczyć w budowaniu pokoju poprzez wartości, które wyraża i przekazuje, oraz poprzez udział każdego z jej członków w życiu społeczeństwa.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielcach reprezentowała dr Anna Jaśkowska. „Jednostka i rodzina a grzech społeczny” – taki temat stał się przedmiotem refleksji. Autorka ukazała grzech społeczny jako społeczny skutek grzechu osobistego. Bazując na nauczaniu Jana Pawła II, odniosła się do grzechu społecznego jako zerwania więzi z człowiekiem, z Bogiem, a to prowadzi do zerwania więzi między narodami. Wśród zagrożeń sprzyjających takiej tendencji wymieniła: pójście wiary w kierunku indywidualizmu, spadek religijności wśród młodych, odchodzenie od Kościoła, coraz więcej konkubinatów, rozwodów, związków, które zapewniają intymność bez wspólnego zamieszkania, pogoń za karierą, branie odpowiedzialności tylko za siebie, urodzenia dzieci poza związkami małżeńskimi.

Mgr Magdalena Florek z Kliniki Kardiochirurgii Świętokrzyskiego Centrum Kardiologii w Kielcach zaprezentowała wykład „Psychologiczna potrzeba pokoju i spokoju w rodzinie. Zarys problematyki”, w którym przypomniała zebranych rolę rodziny w zaspokajaniu potrzeb, w tym szczególnie potrzeby związanej z bezpieczeństwem. Autorka ukazała je w kontekście współczesnych zagrożeń związanych z katastrofami, działalnością przestępczą, agresją, klęskami żywiołowymi, koncentracją na rozwoju cywilizacji w kontekście wynalazków kosztem życia duchowego, oddaleniem się od natury czy konfliktownym przeludnieniem.

Kolejnym prelegentem był mgr Dariusz Zwierzchowski ze Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy. W swoim wystąpieniu zatytułowanym „Trzeźwość w służbie rodziny. Perspektywa uzależnienia od alkoholu” przedstawił trzeźwość z bardzo pozytywnego punktu widzenia, jako styl życia, w którym dominuje uczciwość, szacunek do innych, miłość wzajemna; trzeźwość jako wartość, która wyznacza aktywność człowieka; trzeźwość jako brak spożywania alkoholu. W takim rozumieniu trzeźwość służy rodzinie,

a rodzina służy trzeźwości, ponieważ jest największym motywatorem zmian. W związku z tym trzeźwość winna być coraz bardziej promowana.

Bardzo ciekawą inicjatywę zaprezentowała mgr Katarzyna Śmiłowska ze Świętokrzyskiego Centrum Profilaktyki i Edukacji w Kielcach. „Teatr – mama i ja – odbudowa więzi rodzicielskiej u osób inkarcerowanych” jest programem skierowanym do osadzonych matek i ich dzieci. Prelegentka zwróciła uwagę słuchaczy na fakt, iż po osadzeniu matki dzieci wędrują od instytucji do rodzin zastępczych bądź są u dalszej rodziny. Tymczasem jak odbudować więzi? Nie wszystkie rodziny opiekujące się dziećmi wyraziły gotowość udziału w projekcie, natomiast u osadzonych mężczyzn wszystkie żony wraz z dziećmi zaangażowały się w projekt.

Dr Katarzyna Gucwa-Porębska z Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie podzieliła się refleksjami nt. „Budowanie więzi społecznych w opiece długoterminowej. Role, zadania i wyzwania dla Asystenta Rodziny”. Prelegentka, powołując się na ustawę z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ukazała opiekę długoterminową jako wszechstronną medyczną i niemiedyczną skierowaną do osoby, która cierpi na chorobę nieuleczalną. Tak osobie chorej, jak i rodzinie towarzyszą różne stany – od gniewu, lęku, obwiniania po depresję. Są to obciążenia natury fizycznej, psychicznej, a nawet egzystencjalnej. W tym kontekście bardzo ważne są zadania asystenta rodziny: prowadzenie poradnictwa i edukacji dla rodzin, informacja o pomocy świadczonej rodzinie, plan pracy z rodziną, monitorowanie funkcji rodziny, wsparcie społeczne. Wykonując takie zadania, asystent rodziny pełni rolę opiekuna, terapeuty, pośrednika, planisty działań pomocowych czy informatora.

Ostatnią prelegentką była mgr Ewa Nizio z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Podzieliła się refleksjami nt. „Festiwal młodych w Medjugorje jako inicjatywa służąca budowaniu więzi i pokoju”. Wystąpienie było świadectwem uczestnictwa w takim spotkaniu, które miało na celu „Mir rama” – „pokój wam” – budowanie pokoju w człowieku, między ludźmi, między narodami. Filarami tak budowanego pokoju są: prawda, wolność, sprawiedliwość, miłość. Tak rozumiany pokój budowany jest przez własne wnętrza, rodzinę, naród, a sposobami wychowania do pokoju są: wspólnota i jedność, wspólne pieśni, tańce, zdobywanie szczytów, odbiór sztuki, konferencje i świadectwa, marsz pokoju, sakramenty i modlitwa, ukazywanie sposobów zmiany życia.

Całość spotkania podsumował prof. Tadeusz Sakowicz, dziękując prelegentom za przybycie i podzielenie się własnymi przemyśleniami. Bogata tematyka interdyscyplinarnej konferencji naukowej z okazji Międzynarodowego Dnia Rodziny na temat „Więź i pokój w rodzinie i społeczeństwie” ukazała konieczność podejmowania stałego namysłu nad rodziną.